

АБСОЛЮТНІ ВЕЛИЧИНИ, ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ПРАВОВІЙ СТАТИСТИЦІ

У результаті статистичного спостереження, зведення й групування зібраного статистичного матеріалу одержують різнобічну інформацію про досліджувані явища або процеси [4, с.45].

Підсумкові дані щодо досліджуваної сукупності загалом, її окремих груп і підгруп являють собою узагальнені показники. До них належать абсолютні величини[1, с.36].

Абсолютні показники мають значне як теоретичне так і практичне значення. Знання абсолютних статистичних показників необхідне для якісного прогнозування і планування правоохоронної діяльності. За допомогою абсолютних показників характеризують злочинність, особу злочинця, результати діяльності правоохоронних органів [3, с.20].

Абсолютні величини — статистичні показники, що виражають розміри, обсяги якісно однорідних суспільних явищ (а в правовій статистиці — соціально-правових або кримінологічних) у властивих їм одиницях виміру. Абсолютні показники можуть показувати існуючі розміри, обсяги і рівні суспільних явищ на певний момент (за 1.01.2012 р. кількість злочинів вчинених на території України становила 3246 і за певний період часу (протягом 2013 року в Україні було зареєстровано 6390 господарських злочинів) [3, с.18].

Індивідуальні абсолютні величини виражають розміри кількісних ознак окремих одиниць сукупності (сума позову, термін покарання або вік злочинця, зарплата окремих працівників). Їх отримують безпосередньо у процесі статистичного спостереження і реєструють у формулярах спостереження. Наприклад, навантаження слідчих органів внутрішніх справ кримінальними провадженнями, чисельність працівників правоохоронних органів та ін. [2, с.13].

Групові абсолютні показники можуть показувати розміри кількісних ознак у окремих групах сукупності. Їх отримують на підставі обробки матеріалів статистичного спостереження шляхом підсумовування абсолютних розмірів ознаки у окремих одиниць сукупності або підрахунку числа одиниць сукупності, що входять в окремі групи, наприклад, кількість вчинених в Україні злочинів проти особи відносно загальної кількості зареєстрованих злочинів [2, с.14].

Загальні абсолютні величини одержують у процесі зведення та групування шляхом: підсумовування значень ознак окремих одиниць сукупності (загальна сума пред'явлених позовів); підрахунку числа одиниць сукупності (кількість позовів, зареєстрованих злочинів); спеціальних розрахунків [3, с.22].

Для вираження абсолютних величин статистика використовує такі одиниці виміру: натуральні, вартісні, трудові, одиниці часу та ін. Натуральні одиниці виміру виражають розмір явища залежно від фізичних властивостей. Трудові одиниці виміру (людино-години, людино-дні) використовуються для визначення витрат праці на виконання певної роботи або на виробництво продукції. Одиниці часу застосовують при визначенні терміну служби будинків, споруд, певного виробу, тривалості життя людей, строку позбавлення волі (років, місяців, годин та ін.). Вартісні (грошові) одиниці виміру є мірою загального обсягу продукції. Своєрідною одиницею виміру є одиниці сукупності явищ, речей, предметів, коли їх підраховують для визначення загальної кількості [4, с.49].

Абсолютні величини мають велике наукове і практичне значення. За ними можна судити про розміри злочинних проявів чи кількість засуджених, число розглянутих цивільних позовів, відшкодування збитку та ін. Деякі показники, виражені в абсолютних величинах, досить переконливі. Наприклад, у Києві в 1990 р. зареєстровано 20913 злочинів, а в 1999 р. — 558700, що свідчить про високий рівень злочинності та про загрозливу тенденцію до її зростання [1, с.40].

Будь-які статистичні операції (розрахунок відносних, середніх індексів, побудова статистичних рядів) ґрунтуються на абсолютних величинах, і в цьому їх значущість. Тому абсолютні величини є базовими. Проте їхні аналітичні можливості обмежені. За абсолютними величинами, наприклад, важко зробити висновок про рівень злочинності в різних країнах, регіонах і практично неможливо відповісти на запитання, де злочинність вища, а де нижча, тому що країни, регіони відрізняються чисельністю населення, територією тощо. Аналогічно важко відповісти на запитання, в якому з правоохоронних органів розкриття злочинів вище [3, с.25].

Список використаної літератури:

1. Ефимова М. Р. *Общая теория статистики*/М.Р.Ефимова, Е.В.Петрова, В.Н. Румянцев.— М.:1996. —с.223.
2. Захожай В.Б. *Правова статистика: навч. посіб.*/В.Б. Захожай, В.С.Федорченко.- К.: МАУП, 2003.-с.47.
3. Калачова І.В. *Правова статистика: навч. посіб.*/І.В.Калачова, Г.Г.Трофімова.- К.: КНЕУ, 2005.-с.112.
4. Мармоза А.Т. *Теорія статистики*/А.Т.Мармоза.-К.: Ельга, Ніка- Центр, 2003.-с.70.